

HR: Verschoning verdachte notarissen ingeperkt

Gepubliceerd op donderdag 1 november 2007 om 20:05

Organisatie: [Hoge Raad](#)

De klagers zijn drie verschillende notariskantoren in Rotterdam en een individuele notaris van een van die kantoren. Op 13 en 14 september 2005 heeft een doorzoeking door de rechter-commissaris plaatsgevonden in de kantoorpanden van de klagers.

Tijdens die doorzoeking zijn door de rechter-commissaris voorwerpen in beslag genomen in het kader van een onderzoek naar het ontduiken van vennootschapsbelasting door middel van ABC-transacties (inzet van stromannen bij handel in onroerende goederen). Dit onderzoek richtte zich op verdachten die zich aan deze transacties, en daarmee aan ontduiking van de vennootschapsbelasting schuldig zouden hebben gemaakt. Het strafrechtelijk onderzoek richtte zich toen nog niet op de notarissen.

De notarissen hebben zich op advies van de aanwezige voorzitter van de Ring van Notarissen in het arrondissement Rotterdam op het standpunt gesteld dat inbeslagname van de voorwerpen een inbreuk betekende op hun verschoningsrecht. De rechter-commissaris heeft in afwachting van de uitkomst van de aanhangig te maken beklagprocedures de inbeslaggenomen stukken verzegeld.

De rechtbank Rotterdam heeft in februari 2006 in een zogenoemde beklagprocedure het verzoek van de notariskantoren tot teruggave van de in beslag genomen stukken afgewezen. Tegen deze beschikkingen is beroep in cassatie bij de Hoge Raad ingediend (zaaknr. 03394/06B, 3395/06B en 3396/06B).

In februari 2006 heeft, kort voor de behandeling van het hiervoor genoemde beklag, een tweede doorzoeking door de rechter-commissaris plaatsgevonden in dezelfde kantoorpanden. Daarbij zijn wederom diverse voorwerpen inbeslaggenomen. Dit gebeurde in het kader van het reeds lopende strafrechtelijk onderzoek waarbij nu ook de notarissen als verdachten werden aangemerkt wegens hun verrichtingen bij de overdracht en verkoop van het onroerend goed bij die ABC transacties.

Voorts is in april 2006 door de rechter-commissaris nogmaals beslag gelegd op de reeds in september 2005 inbeslaggenomen voorwerpen, maar ditmaal in het kader van het strafrechtelijk onderzoek tegen de notarissen. De notarissen worden verdacht van o.a. het doen opnemen van valse opgaven in authentieke akten en het vormen van een crimineel samenwerkingsverband met cliënten (de medeverdachten) met het oog op oplichting, valsheid in geschrift en het doen van onjuiste of onvolledige belastingaangiften.

De notarissen hebben op advies van de aanwezige voorzitter van de Ring van Notarissen in het arrondissement Rotterdam met een beroep op hun verschoningsrecht bezwaar gemaakt tegen de inbeslagneming. De rechter-commissaris heeft de inbeslaggenomen stukken in afwachting van de uitkomst van de aanhangig te maken beklagprocedures verzegeld. De rechtbank Rotterdam heeft in september 2006 het beklag van de notariskantoren strekkende tot teruggave van de in beslag genomen stukken ongegrond verklaard. Ook tegen deze beschikkingen is beroep in cassatie bij de Hoge Raad ingediend (zaaknr. 00104/07B, 00105/07B, 00106/07B en 00107/07B).

Procedure bij de Hoge Raad

In cassatie worden de notarissen in de zaken waarin in 2005 beslag werd gelegd bijgestaan door mr. J.M. Sjöcrona en mr. C.W. Noorduyn, beiden advocaat in Den Haag. In de zaken waarin in 2006 beslag werd gelegd worden de notarissen bijgestaan door mr. A.J.N. van Stigt, advocaat in Rotterdam en mr. C.W.

Noorduyn, advocaat in Den Haag.

Advocaat-generaal mr. W.H. Vellinga heeft in zijn conclusies van 15 mei 2007 de Hoge Raad geadviseerd de beschikkingen van de rechtbank Rotterdam te vernietigen en de zaken ter verder behandeling te verwijzen naar het hof 's-Gravenhage.

Uitspraak van de Hoge Raad:

Kernvraag in de procedures waarin de notarissen als verdachten zijn aangemerkt, is de vraag of en zo ja onder welke omstandigheden de waarheidsvinding in het kader van een strafrechtelijk onderzoek aantasting van het verschoningsrecht van de notaris tot gevolg kan hebben. De Hoge Raad oordeelt dat dit in zeer bijzondere omstandigheden het geval kan zijn. De vraag wanneer er sprake is van dergelijke omstandigheden laat zich niet in een algemene regel samenvatten. In dit geval oordeelt de Hoge Raad dat er sprake is van een zwaarwegend onderzoeksbelang en dat de waarheidsvinding niet op een minder ingrijpende wijze kan worden gediend, zodat het verschoningsrecht van de notarissen moet wijken voor het belang van het strafrechtelijk onderzoek.

Het cassatieberoep in deze zaken wordt verworpen.

In de zaken waarin de inbeslagneming plaatsvond toen de notarissen niet als verdachten werden aangemerkt, stelt de Hoge Raad dat in die omstandigheden zware motiveringseisen gelden voor een dergelijk beslag. De Hoge Raad oordeelt dat de motivering in de beschikkingen van de rechtbank Rotterdam onvoldoende is geweest. Desondanks worden de beroepen in cassatie tegen die beschikkingen door de Hoge Raad afgewezen.

Reden hiervoor is dat zelfs als deze zaken zouden worden verwezen naar een hof om opnieuw te worden behandeld, dit niet tot teruggave van de desbetreffende voorwerpen kan leiden, omdat die voorwerpen op basis van de zaken waarin het cassatieberoep is verworpen (de beslagen op grond van het strafrechtelijke onderzoek tegen de notarissen zelf) onder beslag zullen blijven.

Daarom is er voor cassatie geen grond.

Gevolgen van deze uitspraak

De uitspraken van de Hoge Raad hebben tot gevolg dat de inbeslaggenomen notariële stukken onderdeel van het dossier gaan uitmaken in de lopende strafrechtelijke onderzoeken.